

BRANN & SIKKERHET

brannvernforeningen.no

10
Lad elbilen
brannsikkert

14
Lær av
Nordlanssykehuset

24
Ny standard
for brannbiler

42
Kamera sikrer
landbruket

Den avgjørende utgangen

Hvordan kommer 150 mennesker seg trygt ut av et brennende renseanlegg? Vi fikk være med på øvelse.

TRÅDLØS BRANNVARSLING 1-240 ADRESSER EN54-2/25/4/7

www.icas.no T: +47 6716 4150 salg@icas.no

INNHold

4 LEDER

Sammen om dugnaden

5 NYTT FRA BRANN- VERNFORENINGEN

Ny database om branner

12 AKTUELT

Vil hindre byggefeil

14 TEMA

Hvordan sikre bygget?

22 7 SPØRSMÅL OM BRANNVERN

Forebygger i pandemien

«Jeg var jo med på
å lage den nyeste
forskriften om brann-
forebygging»

Lars Haugrud

24 AKTUELT

Ny brannbilstandard

26 AKTUELT

Brannfeller i lekeland

28 PORTRETET

Lars Haugrud

34 FOTOREPORTASJEN

Øvelse i renseanlegg

40 FOKUS

Påsatte kirkebranner

42 FOKUS

Sikrer landbruket

44 KRONIKK

Geir Grønsholt, KLP

45 LEVERANDØRGUIDE

BRANN & SIKKERHET gis ut av Norsk brannvernforening. Den første utgaven av bladet kom i 1926. Brann & Sikkerhet skal virke for bedre brannsikkerhet på mange plan i samfunnet. Bladet tar blant annet for seg endringer i lover og forskrifter, organisering av det offentlige brannvernarbeidet, administrative og tekniske løsninger innenfor brannvernet, aktuelt reportasjestoff om branner og andre ulykker som har inntruffet, orientering om nye produkter og tjenester, artikler om andre sikkerhetsrelaterte temaer for hjemmet, industri og næringstliv, orientering om relevant litteratur og en leverandøroversikt over aktuelle produkter og tjenester.

LEDER

SAMMEN OM DUGNADEN

Vi er midt i et av de scenariene som står med lav sannsynlighet og stor konsekvens i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps (DSB) sin analyse av kritiske hendelser på samfunnsnivå. Nærmest over natta førte den aggressive spredningen av koronaviruset til at samfunnet måtte ta svært drastiske grep for å redusere smitten. Regjeringen har innført de strengeste tiltakene i fredstid, og vi er alle berørte. Den solide grunnkompetansen og spesialkompetansen som vi har i samfunnets systemer innenfor helse og beredskap og øvrig daglig drift, bygges det nå videre på. Det er godt å se hvordan hele Norge står samlet om dugnaden for å slå ned viruset. Brannvesenet har en samfunnskritisk rolle og det er helt avgjørende at de klarer å opprettholde beredskapen. Det er både viktig og riktig at de konsentrerer seg om

de aller viktigste oppgavene nå. En naturlig konsekvens er at forebyggende aktivitet som tilsyn, innvendig feiling og hjemmebesøk utgår. Dette stiller ekstra krav til oss som jobber med brannforebygging og til hver enkelt av oss. På kort sikt vil nok ikke dette ha så mye å si, men avhengig av hvor lenge pandemien varer, vil det kunne få negative konsekvenser for brannsikkerheten i Norge.

Alle vi i Brannvernforeningen er også berørte, og det gleder meg som leder å se at våre folk utviser både stor fleksibilitet og kreativitet for å løse våre oppgaver. Da det ble klart at våre klasseromskurs måtte avlyses, tok det bare noen dager før vi hadde en løsning for online webinar klar. Forebygging handler i stor grad om informasjon og kommunikasjon, og mye kan heldigvis gjøres via PC-en på hjemmekontor.

Jeg ønsker å berømme både egne ansatte og alle som nå bidrar til å holde hjulene i gang i Norge, i en svært krevende tid for oss alle.

BRANN & SIKKERHET

Nr. 2 2020 | 95. årgang

Tidsskrift for brannvern og sikkerhet i samfunnet

Utgiver

Norsk brannvernforening
Fredrik Selmers vei 2
Pb 6754 Etterstad
0609 Oslo
brannvernforeningen.no

Ansvarlig redaktør

Rolf Sørtorp

Redaktør

Mari Bræin Faaberg
redaksjon@brannvernforeningen.no

Redaksjonen

Tlf.: 23 15 71 00

Redaksjonen avsluttet
3. april 2020

Abonnement

Karina Pollen
Tlf.: 23 15 71 00
kp@brannvernforeningen.no
560,- per år (seks utgaver)

Annonser

A2media, Kine Holm
Tlf.: 958 94 913
kine@a2media.no

Grafisk design

Elg AS

Forsidefoto

Peter Olav Hjertholm

Trykk

Merkur Grafisk AS

Norsk brannvernforening er ikke ansvarlig for innholdet i annonsene i magasinet.

NYTT FRA BRANNVERNFORENINGEN

Slik så det ut under rekkehusbrann i Rundtjernveien i Oslo i 2016.

Samler fakta om branner og brannutvikling

Hvorfor sprer en brann seg gjennom et bygg slik den gjør? Og hvorfor brenner av og til hele husrekker ned? For å finne svar vil Brannvernforeningen samle og systematisere fakta om brannutvikling i en ny database.

TEKST MONICA VARAN

GJENNOM STATISTIKKVERKTØYET BRIS legger landets brannvesen inn mye informasjon knyttet til brannhendelser. Men det mangler et system for å hente inn og sammenstille interessant data knyttet til brannutvikling i bygningene brannene inntreffer i. Dette ønsker Brannvernforeningen å gjøre noe med, og utvikler nå databasen Ulme.

Databasen vil omfatte fakta som vil være nyttig både for å bekjempe brann og i et forebyggende perspektiv. Blant annet skal data fra prosjektering, byggesak, brukstillatelser og bruksendringer også samles i databasen. Gjennom Ulme ønsker Brannvernforeningen å øke kunnskapen om hvorfor det brenner,

hvorfor brannene utvikler seg slik de gjør, og hvorfor konsekvensene blir som de blir. Også fakta om byggverket og dets betydning i brannen blir vektlagt.

Selve modellen for systematisering er inspirert av en tilnærming EU bruker, knyttet til brannsikkerhet i bygninger. Men vi har også hatt god sparring med blant andre Direktoratet for byggkvalitet i dette, sier Stian With Bjørnstad i Brannvernforeningen.

Arbeidet med Ulme startet opp i desember 2019, og databasen er allerede under utvikling. Både prosjektet og databasen finansieres av Brannvernforeningen. Det er også Brannvernforeningen som vil innhente og legge

Stian With Bjørnstad i Brannvernforeningen jobber med den nye databasen Ulme

inn data. Målet er at databasen kan tas i bruk allerede innen utgangen av første kvartal i år.

- Å få kjennskap til hvilke faktorer som påvirker brannutviklingen vil øke kunnskap om branner og bygningene det brenner i. Dette vil på sikt gi oss grunnlag for å se på om regelverket er godt nok eller om regelverket følges når det kommer til bygningsbranner i Norge. Samtidig vil det også bidra med verdifull informasjon i det forebyggende arbeidet, sier administrerende direktør Rolf Sørtorp i Brannvernforeningen.

Rolf Sørtorp
Administrerende direktør

Endringer under koronapandemien

Den pågående koronapandemien påvirker de fleste virksomheter, også Brannvernforeningen. Våre konferanser og klasseromskurs er utsatt eller avlyst, samtidig som mange av klasseromskursene erstattes av webinar.

TEKST MARI BRÆIN FAABERG

WEBINAR ERSTATTER KLASSEROMSUNDERVISNING

De fleste klasseromskursene blir erstattet med online webinar. Dette gjelder kurs for brannvernledere, brannvernleder nivå 2 og innføring i risikoanalyse, samt resertifisering av instruktører i Varme Arbeider. Det er totalt 12 kurs som er berørt av dette. Kurs for resertifisering pyroteknikere klasse 4, blir utsatt til høsten. Første webinar i vår regi startet 26. mars.

Er du påmeldt kurs? Alle som er påmeldt våre klasseromskurs skal ha fått beskjed om at kurset er endret til webinar. Deltagerne står fritt til å velge om de vil delta på webinar eller om de vil delta på klasseromskurs senere.

Har du spørsmål, ta gjerne kontakt med: kurs@brannvernforneingen.no, eller ring oss på tlf. 23 15 71 00. Vårt sentralbord er åpent kl. 09–15 på hverdager.

VI ER TILGJENGELIGE

Brannvernforeningens ansatte har hjemmekontor, og kontoret er derfor ikke bemannet. Vi er tilgjengelig på e-post og telefon som vanlig, og driften går ellers som normalt. Har du spørsmål om brannvern, kontakt oss gjerne på e-post eller telefon!

Du kan nå oss på post@brannvernforeningen.no tlf: 23 15 71 00. Vårt sentralbord er åpent kl. 09–15 på hverdager.

Følg oss gjerne i sosiale medier, der oppdaterer vi fortløpende med ny informasjon.
Facebook: Brannvernforeningen
Instagram: @brannvern
Linkedin: Norsk brannvernforening

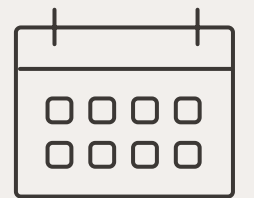
NETTUNDERVISNING FOR NORGES BRANNSKOLE

Norsk brannvernforening har inngått en undervisningsavtale med DSB på vegne av Norges brannskole. Brannskolen har som andre undervisningsinstitusjoner, måttet stenge på grunn av koronakrisen. Brannvernforeningen skal sørge for nettundervisning for feiertærlinger som skal avlegge en endelig eksamen i juni. Feiertærlingene skulle egentlig gjennomført et seks ukers klasseromskurs ved Brannskolen fra midten av april. Nå vil kurset bli gjennomført digitalt.

– Vi skal være teknisk tilrettelegger for nettundervisningen som vil foregå på plattformen Microsoft Teams. Vi stiller også med personlige instruktører som kan følge opp elevene faglig gjennom kurset, opplyser kursrådgiver Tom Erik Galambos i Norsk brannvernforening.

Foto: Norsk brannvernforening

BRANNVERN-KONFERANSEN 2021

Vi er glade for å kunne informere om at dato for neste års Brannvernkonferanse allerede er bestemt. Konferansen blir arrangert på Quality Airport Hotel Gardermoen 10. og 11. mai. Vi kommer tilbake til programmet når det nærmer seg, og åpner for påmelding i løpet av høsten.

NYE KURS FOR FEIERE OG BRANNFOREBYGGERE

Norsk brannvernforening har inngått en samarbeidsavtale med Feiermesternes landsforening (FLF) om å arrangere kurs. Begge jobber for bedre brannsikkerhet i Norge. Kursene har fokus på fyringsanlegg og brannforebygging i boliger, og er skreddersydde for forebyggende personell i brannvesenet. Kursene starter opp denne våren, og på grunn av koronaepidemien vil de første kursene gjennomføres digitalt. Planen er å utvide til en større kursportefølje etter hvert, med mulighet for å spesialisere seg innenfor enkelte områder. For mer informasjon om kursene og påmelding, gå til: brannvernforeningen.no

Tid for faglig påfyll?

Brannvernforeningen tilbyr flere kurs som webinar.

Sjekk kurskalenderen og meld deg på:
brannvernforeningen.no/kurs/brannkurs

BJØRNIS SHOWER PÅ FACEBOOK

Brannbamsen Bjørnis skulle normalt hatt en rekke show og besøk, men dette kan ikke gjennomføres nå. Som et non-profitprosjekt er Bjørnis avhengig av inntekter fra både salg av artikler og publikumsarrangement og det jobbes derfor med alternative aktiviteter for å få ut budskapet og sikre noen inntekter. I mars hadde Bjørnis flere live-show på Facebook, til stor glede for mange hjemmeværende barnehagebarn.

Se mer info om Bjørnis på brannbamsen.no og besøk Bjørnis på Facebook-siden «Brannbamsen Bjørnis».

Foto: Øystein Eugene Hermsstad

Brannsikker bruk av bygningskonstruksjoner i tre

RISE Fire Research leder et internasjonalt forskningsprosjekt som fokuserer på brannsikker bruk av moderne trekonstruksjonssystemer i bygninger.

TEKST STURLE HAGEN

DET INNEBÆRER blant annet branntesting av skjøter og limfuger i konstruksjoner av krysslaminert massivtre (KLT) og limtre.

– Bruk av KLT og limtre som bærende konstruksjoner i større bygninger og høyhus er på fremmarsj både i Norge og internasjonalt. Samtidig har vi fortsatt noen kunnskapshull å fylle når det gjelder brannsikker bruk av innovative trekonstruksjonsløsninger i bygninger, sier prosjektleder Karolina Storesund i RISE Fire Research.

Forskningsinstitusjonen i Trondheim er koordinator for et forskningsprosjekt kalt FIREWOOD, med deltakelse fra forskningsmiljøer i Tyskland, Sveits, Sverige og Estland.

Tester skjøter og lim. – I dette prosjektet har vi særlig fokus på skjøter og lim i krysslaminert massivtre, limtre og I-bjelker i tre. Et av de mest sentrale spørsmålene vi ønsker svar på er hvordan ulike typer limprodukter i fingerskjøter, og mellom trelagene i KLT og limtre oppfører seg, når de varmes opp og eksponeres for brann, forteller Storesund.

For å få svar på dette og andre spørsmål skal det gjennomføres tester av trekonstruksjoner, både ved brannlaboratoriet i Trondheim og i utlandet. Trekonstruksjonene eksponeres for det som på fagspråket betegnes som standard branntester i mellomstor og stor skala.

– Parallelt vil vi teste de samme produktene under høyere temperaturer for å sjekke hvor sterke limfugene er når de eksponeres for brann og sterk varme. Dette vil gi oss informasjon om hvor bra limet fungerer og om det er samsvar mellom testmetodene, forklarer Storesund.

Kunnskap for fremtiden. Samspillet mellom eksperimentelt arbeid og arbeid med designmodeller er sentralt i prosjektet. Ifølge prosjektlederen vil kunnskapen fra testene bli brukt til validering av modeller. Det vil igjen gi grunnlag for å utvikle forbedrede modeller

Foto: RISE Fire Research

Foto: RISE Research Institutes of Sweden

Produksjon av fingerskjøter som skal testes i FIREWOOD prosjektet, tatt hos Masonite Beams i Rundvik nord i Sverige, i januar 2020.

for standardisert branndesign av I-bjelker i tre, konstruksjoner i krysslaminert massivtre og limtre. Av hensyn til brann sikkerheten skal det også utvikles metoder som gjøre det enklere å klassifisere lim i limte trekonstruksjonssystemer.

– Videre vil prosjektet gi oss et teknisk kunnskapsgrunnlag som kan brukes av myndigheter og industri i fremtidige designstandarder, sier Storesund.

FIREWOOD-prosjektet ble etablert våren 2019 og skal avsluttes i 2022. Prosjektet er finansiert av Forest Value Research Program – et overnasjonalt program for forskning, utvikling og innovasjon. På nasjonalt nivå bidrar Norges Forskningsråd med penger.

«Vi vil sjekke hvor sterke limfugene er når de eksponeres for brann og sterk varme»

KAROLINE STORESUND

Ny FRIC-leder

Seniorforsker Karolina Storesund ved RISE Fire Research i Trondheim er ny senterleder for det brannfaglige forskningssenteret Fire Research and Innovation Centre (FRIC).

TEKST STURLE HAGEN

– **JEG STORTRIVES** i rollen som forsker, og som senterleder vil jeg ikke bare få muligheten til å utvikle meg som forsker, men også ha fokus på administrative lederoppgaver, sier Karolina Storesund til Brann & Sikkerhet.

Storesund etterfølger sjefforsker og professor Anne Steen-Hansen i stillingen.

Storesund har vært ansatt ved RISE Fire Research siden 2009 og overtok som senterleder for FRIC i slutten av januar i år. Det brannfaglige forskningssenteret ble etablert i mars 2019 og ledes av RISE Fire Research med NTNU og SINTEF som forskningspartnere. FRIC er finansiert av partnerne gjennom midler fra Norges Forskningsråd.

– FRIC forsker blant annet på brannsikker bruk av ny teknologi i bygninger. Det gjelder for eksempel bruk av solceller, batteripakker, innovative bygningsmaterialer og konstruksjonsløsninger, opplyser Storesund.

Forskningen er organisert i fire ulike arbeidspakker. Disse omfatter kunnskapsbasert beslutningsstøtte innen brann sikkerhet, brann dynamikk og modellering, bygnings-teknologi og prosjektering samt brannsikringstiltak og ny teknologi.

Karolina Storesund er ny leder for det brannfaglige forskningssenteret ved Fire Research and Innovation Centre (FRIC).

Foto: RISE Fire Research

AKTUELT

Foto: Norsk brannvernforening

Du kan lade elbilen i garasjeanlegg, så lenge du tar noen forholdsregler.

Lad riktig – unngå brann

Å lade elbil i parkeringsgarasjer medfører ingen økt risiko for brann hvis det gjøres riktig. Det viser en studie utført av RISE Fire Research.

TEKST STURLE HAGEN

KARIN GLANSBERG og Are W Brandt ved RISE Fire Research i Trondheim står bak rapporten «Lading av elbil i parkeringsgarasje», som ble publisert i februar i år. Rapporten er resultat av en studie RISE har utført på oppdrag fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Direktoratet for byggkvalitet (DiBK). Hensikten med studien har vært å undersøke om lading av elbiler i parkeringsgarasjer medfører en uakseptabel høy risiko for brann, og i så fall hvilke tiltak som bidrar til å senke risikoen til et akseptabelt nivå.

Viktige forutsetninger. – Til grunn for vår konklusjon om at lading av elbil i parkeringsgarasje ikke medfører en uakseptabel risiko for brann, ligger det noen viktige forutsetninger, understreker Brandt.

- › Ladestasjoner og ladepunkter må være utført og installert i henhold til regelverket for elektriske installasjoner og anbefalingene gitt etter normen NEK 400.
- › Bilens ladeutstyr må være i orden og anbefalingene fra produsenten av kjøretøyet og ladestasjonen må følges.

falinger fra produsenten av kjøretøyet og ladestasjonen må følges.

- › Bilførere må dessuten unngå bruk av stikk-kontakter som ikke er beregnet for lading.
- › Skjøteledninger må heller ikke benyttes.

– Hvis regelverk og anbefalinger følges, både av de som eier ladestasjoner og den enkelte bilfører, er det lav risiko for brann ved lading av elbil i parkeringsgarasje. Derfor er det heller ikke et større behov for sprinkleranlegg i parkeringsgarasjer med elbil-lading enn i andre parkeringsgarasjer, sier Brandt.

Få branner i elbiler. I BRIS, som er navnet på DSB sitt nye rapporteringssystem for brannvesen, er det totalt registrert 998 branner i garasjer og parkeringshus for perioden 2016–2018. Av disse var 109 branner registrert med årsak i elektrisk utstyr. 65 av brannene startet i kjøretøy, hvorav to var elbiler. Det er ikke registrert om elbilene ladet eller ikke. For perioden 2016–2018 er det i BRIS registrert 82 branner i elbiler. 45

av brannene skjedde i personbiler, men ingen av disse ble registrert i parkeringsgarasjer.

– Statistikken for branner i elbiler har så langt vært mangelfull. Vi vet lite om brannårsaker og hvorvidt batterier har vært involvert i brannene. Tilgjengelig statistikk viser imidlertid at det sjelden begynner å brenne i elbiler som står i parkeringsgarasjer. Med tanke på at antallet registrerte elbiler i Norge passerte 250 000 i fjor, er forekomsten av branner i denne typen kjøretøy generelt veldig lav, poengterer Brandt.

Økt spredningsfare. Han medgir at det er behov for mer kunnskap, både med hensyn til brannutvikling i parkeringsgarasjer generelt, men også om faren for brannspredning til batteriene i elbiler spesielt. Rapporten peker på at moderne biler, uavhengig av drivstoffkilde, har mer brennbar plast og komposittmaterialer i seg enn tidligere. Samtidig blir bilene større og står tettere.

– Dette øker faren for brannspredning mellom biler i parkeringsgarasjer, noe brannen ved Sola flyplass i januar i år er et trist eksempel på, sier Brandt.

«Tilgjengelig statistikk viser at det sjelden begynner å brenne i elbiler i parkeringsgarasjer»

ARE W. BRANDT

HMS-tiltak for brannmenn – Beskytt hørselen din

Etter mange års erfaring med radiokommunikasjon er vi godt kjent med brannmannens utfordringer. Skallebeinsmikrofoner, mikrofon i maske og høyttalere i hjelm, gir varierende lyd kvalitet og beskyttelse av hørsel. Disse løsningene er også upraktiske i mange situasjoner.

INVISIO kommunikasjonssystem kan brukes hele dagen, beskytter hørselen og gir god lyd i sambandet under de mest ekstreme forhold.

INVISIO® kommunikasjonssystem

INVISIO kontrollenhet V60 og INVISIO in-ear hodesett gir følgende:

- Godkjent hørselvern
- Regulerbar omgivelseslyd
- Styr inntil 3 radioer og telefon med en hånd
- Velg lyd i høyre, venstre eller begge ører for primær, og sekundær radio
- Ekstern høy PTT for røykdykkere
- Systemet kan brukes i alle situasjoner uavhengig av hjelm og maske
- Hør hverandre tydelig med innestemme i + 100 dB støy
- Universal eller formstøpt
- Komfortabel
- 3 års garanti

For mer informasjon kontakt Wireless Communication ved Gjermund Torp, M: 915 97 555, e-post: gjermund.torp@wireless.no

AKTUELT

Foto: Norsk brannvernforening

Kommunal- og moderniseringsminister Nicolai Astrup og utvalgsleder Nils Henrik von der Fehr.

Ut med useriøse aktører

Tydeligere plassering av ansvar, økt kompetanse og bedre kontroll i byggesaker. Dette er blant nødvendige virkemidler for å redusere et altfor høyt antall byggfeil, ifølge det statlige Byggkvalitetutvalget.

TEKST STURLE HAGEN

– **ALLE MÅ KUNNE VÆRE TRYGGE** på at nye boliger og bygg får den kvaliteten de skal ha. Det betyr at vi må bekjempe useriøse aktører i byggenæringen, sier kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup.

Onsdag 5. februar mottok han en rapport

som oppsummerer nær to års arbeid fra det regjeringsoppnevnte Byggkvalitetutvalget. Det nåværende plan- og bygningsregelverket er blitt kritisert for å være for omfattende og komplekst. Samtidig har det fra ulikt hold blitt etterlyst en klarere ansvarsfordeling og mer

kontroll i byggesaker.

– Et viktig formål med utvalgets arbeid har vært å gi myndighetene innspill og et godt grunnlag for å vurdere hvilke virkemidler som bidrar til å ivareta målsettingen om forsvarlig byggkvalitet, sier utvalgsleder Nils Fredrik von der Fehr.

Foreslår regelverksendringer. Byggkvalitetutvalget anbefaler blant annet å gå bort fra dagens ansvarsrettssystem da dette ofte medfører uklarhet og ansvarspulverisering. I stedet må det offentligrettslige ansvaret plasseres entydig hos tiltakshaver. Tiltakshaver kan og skal fortsatt hyre inn profesjonelle som kan bistå med søknad, prosjektering og utførelse av bygg, med privatrettslig ansvar nedfelt i kontrakter.

Vil fjerne sentral godkjenning. Utvalget peker dessuten på at ordningen med sentral godkjenning bør avvikles. Dette er en frivillig ordning hvor foretak i byggenæringen kan få vurdert om de tilfredsstiller lovens kvalifikasjonskrav. Ordningen kan misbrukes ved at kompetansen som ligger til grunn for godkjenningen ikke nødvendigvis brukes i byggeprosjektet. For å unngå dette foreslår utvalget at kvalifikasjonskrav knyttes til person i stedet for foretak.

Byggkvalitetutvalget peker på god oppfølging og kontroll som viktige tiltak for å forhindre byggfeil, og for å rette opp feil og utbedre skader raskt og effektivt. For å kunne oppdage feil så tidlig som mulig bør kontrollene være risikobasert og omfatte besøk på byggeplass i utførelsesfasen.

Landsdekkende nettverk for brannvesenet

Brannforebygging krever kompetanse og samarbeid

Torill Anita Segtnan og Jan Tore Dilling

- Brann og redning er spredd utover i hele landet. Nå forener vi kunnskap og dyktige folk i hvert brannvesen for felles sak. Unngå brann!

Frank Olav Pettersen, Brannsjef
Lebesby brann og redning

- NKF sitt brannforebyggende nettverk vil over tid gje oss kvalitetsheving på det forebyggende arbeidet vårt.
- Det vi ikkje klarar kvar og ein, det klarar vi saman!

Torill Anita Segtnan, Leiar brannforebyggende
avdeling, Sogn brann og redning IKS

NYHET:
Nettbaserte møter

Hvorfor bør ditt brannvesen delta?

- kunnskaps- og erfaringsutveksling
- bedre struktur og tjenester
- enhetlig og samordnet beste praksis
- utvidet samarbeid på tvers av instans og felt
- sterkere brannforebyggende kompetanse

Ønsker du brannfaglig nettverk i din region?

Nettverkene driftes og organiseres av NKFs nettverkssekretær Jan Tore Dilling (tidligere DSB - og kjent fra Norges brannskole). Nettverket bestemmer selv innhold og arbeidsmåte. NKF tilbyr nettbaserte løsninger for kommunikasjon og utveksling av informasjon.

Kontakt: Jan-Tore Dilling
40 44 09 00 / jan.tore.dilling@kommunalteknikk.no

NKF
Kunnskapsdeling for et bedre samfunn

Stiftelsen UNI

Stiftelsen UNI
Gaustadalleen 21, 0349 OSLO

Telefon: 21 09 56 50
www.stiftelsen-uni.no

God brannsikring gir trygghet Stiftelsen UNI støtter tiltak som verner historiske bygninger

Hvert år deler Stiftelsen UNI ut ca. 30 millioner kroner til verneverdige prosjekter. Styret imøteser søknader som faller inn under stiftelsens formålsbestemmelse.

Stiftelsen UNI behandler søknader løpende gjennom hele året.

Stiftelsen UNI har som ideelt formål å fremme allmennyttig virksomhet innen skade- og miljøvern, for å bidra til en trygg utvikling i det norske samfunn. Stiftelsens bidrag skal i første rekke være økonomisk støtte til prosjekter og påskjønnelse til institusjoner og enkeltpersoner.

Øvelse, øvelse, øvelse. Brannrådgiver Øyvind Bølgen Johnsen og hans team ved Nordlandssykehuset terper hele tiden på scenarioer som kan oppstå på sykehuset. Bildet er en illustrert øvelse.

SYKEHUS MED BRANNBRILLER

I løpet av fem år har Nordlandssykehuset bygget opp en ny brannvernorganisasjon med egne veiledere for hver avdeling. Det har ført til en drastisk endring i brannstatistikken.

TEKST SISSEL FANTOFT FOTO NADIA NORSKOT

«I løpet av disse fem årene har vi gjennomført om lag 600 øvelser fordelt på de fire sykehusene»

ØYVIND BØLGEN JOHNSEN

Øyvind Bølgen Johnsen ble ansatt som brannrådgiver ved Nordlandssykehuset i 2013. Han hadde offshorebakgrunn fra Nordsjøen, og så behovet for å etablere en mer strukturert tilnærming til brannvernforebyggingen i helseforetaket.

– Jeg oppdaget raskt at det var utfordringer på de fire sykehusene jeg fikk ansvar for. Vi måtte rett og slett bygge opp en ny brannvernorganisasjon, forteller han.

Visjonen var å gjennomføre en kulturendring for det brannforebyggende arbeidet i løpet av fem år.

– For å få til det var vi nødt til å strukturere arbeidet. Vi startet med å lage veiledere for hver enkelt avdeling, med interne evakueringsplaner. Jeg oppdaget at et sykehus er som et samfunn i samfunnet. Her har du alt fra kvinner i barsel og pasienter som skal operere en nyre, til andre som går til psykiatri. Derfor nyttet det ikke å lage én overordnet plan for hele helseforetaket. Vi måtte ta hensyn til utfordringene i hver enkelt avdeling, sier han.

LEDELSEN OM BORD. Staben består av tre ansatte, og de sørget for at hver avdelingsleder ved Nordlandssykehuset tilpasset veilederen til driften på sin avdeling.

– Vi sto på tilbudssiden for å få gjennomført dette, vi var fleksible for møtetidspunkter, enten de ble gjennomført fysisk, på telefon eller via Skype. Vi mente at det var viktig å få veilederne raskt på plass for å komme videre med arbeidet, sier Johnsen.

Neste steg var å teste ut de interne planene i hver avdeling.

– For å finne ut om planen virker måtte vi øve. I mange tilfeller måtte avdelingen skrive om planverket etter endt øvelse. I løpet av disse fem årene har vi gjennomført om lag 600 øvelser fordelt på de fire sykehusene, forteller han.

Det brannforebyggende arbeidet er godt forankret hos drifts- og eiendomssjefen, og videre opp til Nordlandssykehusets direktør Paul Martin Strand.

– Helt fra starten var vi tydelige på at uten toppledelsen med på laget ville det bli vanskeligere å gjennomføre den kulturendringen vi så på som helt nødvendig. Det fikk vi gjennomslag for med én gang.

Vi fikk på plass de midlene vi trengte og gjennomførte et sekstrinns opplæringsprogram med direktøren og hans stab. Vi fulgte så opp med avdelingene i resten av helseforetaket, sier Johnsen.

– Vi gjennomførte også et e-læringsprogram tilpasset Nordlandssykehuset HF, og praktiske sløkkeøvelser i bakgården. Siden har vi vedlikeholdt arbeidet med ledelsen og de ansatte hvert år. At ledelsen og de ansatte er så involvert er uten tvil en viktig suksessfaktor, sier han.

EVIG PROSESS. Den brannforebyggende organisasjonen ved Nordlandssykehuset er bygd opp med Øyvind Bølgen Johnsen som brannforebyggende leder på topp, og en brannvernleder på hver av de fire lokasjonene som utgjør sykehuset.

– Leder for hver avdeling har ansvaret for de interne evakueringsplanene slik at vi har en klar ansvarsstruktur. Hvert år kjører vi fire samlinger for brannvernlederne. Én gang hvert år møtes vi på et av sykehusene, og de tre andre samlingene foregår via Skype. Vi går gjennom hva som fungerer og hvor det er utfordringer og mangler, sier Johnsen.

Det gjennomføres jevnlige øvelser i hver avdeling.

– Det innebærer både realistiske øvelser med full →

→ Nordlandssykehuset HF består av fire sykehus. Her er ett av dem – i Bodø.

Foto: Karin P. Skarby/Loføttlående

← Øyvind Bølgen Johnsen jobber med brannforebygging på Nordlandssykehuset. Her på helikopterplattformen på sykehuset, med utsikt over Bodø sentrum.

NORDLANDS-SYKEHUSET HF

- Nord-Norges nest største helseforetak
- 4730 ansatte fordelt på 3470 årsverk
- Et nedslagsfelt på 137 000 innbyggere
- Består av de tre somatiske sykehusene: Nordlandssykehuset Bodø, Nordlandssykehuset Lofoten i Vestvågøy, Nordlandssykehuset Vesterålen i Stokmarknes, samt et todelt psykiatrisk sykehus i Bodø (Nordlandssykehuset Rønvik og Nordlandssykehuset Mellomåsen)

SEKSTRINNS OPPLÆRINGS-PROGRAMMET

- Brannverngjennomgang
- Varslet øvelse
- Varslet øvelse på kjent dato
- Varslet øvelse i kjent uke
- Uvarslet øvelse
- Uvarslet øvelse hvor brannvesenet deltar i evakuering

«Dette er en evig prosess, og vi kan aldri lene oss tilbake og tro at vi er ferdige»

ØYVIND BØLGEN JOHNSEN

→ alarm, røyk og evakuering av sengeposter, og teoretiske øvelser i møterom. Det har vært et nødvendig arbeid for å sike at ansatte har «brannbrillene» på slik at vi hele tiden har fokus på forebygging, sier han.

I et helseforetak med nesten 5000 ansatte er det viktig å holde det brannforebyggende arbeidet levende, mener han.

– Dette er en evig prosess, og vi kan aldri lene oss tilbake og tro at vi er ferdige. Vi har gjennomført et stort sprang og jeg tør å si at vi er gode på dette, også i et nasjonalt perspektiv, legger han til.

ELEKTRONISK BRANNBOK. Øyvind Johnsen Bølggen var med på å danne nettverket «Brannvern Helse-Norge», hvor de fleste større sykehusene i Norge er representert.

– Vi har en egen Facebook-side hvor vi diskuterer problemstillinger, deler tips og råd og sammenligner metodikk. I tillegg forsøker vi å treffe én gang i året. Vi ønsker å finne et felles grunnlag vi kan bruke for å etablere felles nasjonale retningslinjer – det ville gitt en veldig trygghet. Derfor har dette samarbeidet vært svært nyttig, sier Johnsen.

Det brannforebyggende arbeidet ved Norslands-sykehuset blir grundig dokumentert.

– Hver klinikk lager en samsvarserklæring hvert år i form av en årsrapport hvor de dokumentere hvilke øvelser de har gjennomført. Det tekniske brannvernet er også en del av dette. Vi har gått til innkjøp av en elektronisk brannbok hvor vi legger inn hvilke systemer vi har på hvert sykehus. Her kan vi også legge inn årsrapportene, i tillegg til oversikt over alarmer, sprinkleranlegg, slanger, brannslukingsapparater, nødlys og så videre. Utstyret blir jevnlig kontrollert, og i den elektroniske brannboken får vi et varsel hvis de ikke er utført, forteller han.

Det elektroniske brannforebyggingsverktøyet SafetyWeb ble implementert i 2019, og blir stadig oppdatert.

– Akkurat nå er vi i ferd med å legge inn tegninger strukturert etter bygg, og det er en stor jobb, men vi er godt i gang. Vi har et godt samarbeid med leverandøren og opplever dette som et svært nyttig verktøy som gjør det lettere å holde oversikt, sier han. →

→ Bildet er kun en illustrasjon på hvordan en brannøvelse kan bli gjennomført på Nordlandssykehuset. Her illustrerer Øyvind Bølggen instruktør, og sikkerhetskoordinator Bitte Rædergård en øvelse. Mannen i sengen er ikke en reell pasient.

Enklere regelverk

I «Forskrift om brannforebygging», som kom i 2016, er pliktene til både eier og bruker av et bygg enda tydeligere definert.

Forskriften av 2016 erstattet «Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn».

– Noen av målene med endringen som kom 1. januar 2016 var et enklere og tydeligere regelverk, blant annet gjennom en tydeligere plassering av ansvar. Det er eier og bruker av byggverk som har plikter etter forskriften. Disse pliktene er delt i to ulike kapitler, sier seksjonssjef Dag Rune Omland i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Det overordnede formålet med forskriften er å bidra til å redusere sannsynligheten for brann, og begrense konsekvensene brann kan ha for liv, helse, miljø og materielle verdier.

– DSB har ikke foretatt noen analyse av eventuelle virkninger som følge av endringer i forskriften. Pliktene til eier og bruker er i stor grad videreført fra den forrige forskriften, men forsøkt tydeliggjort, sier Omland.

Les mer om Forskrift om brannforebygging på lovdata.no, og se veiledning til forskrift om brannforebygging på dsb.no

↑
Seksjonssjef Dag Rune Omland i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

«3. desember 2019 markerte vi at det hadde gått 500 dager uten innmeldte branntilløp»

ØYVIND BØLGEN JOHNSEN

- **HANDLER OM HOLDNING.** Tidligere inntraff det som regel fem-seks hendelser hvert år ved Nordlandssykehuset, spesielt i psykiatrien.
- Det kunne være mat som ble glemt på kokeplater eller i mikrobølgeovner, eller tørrkokte vannkokere. I løpet av de siste fem årene har disse hendelsene gått drastisk ned. 3. desember 2019 hadde vi en markering av at det hadde gått 500 dager uten innmeldte branntilløp, og det ble feiret med kake på alle lokasjonene våre – og artikler på intranettet. Slike markeringer er viktige fordi de bygger selvtillit og bevissthet, forteller Johnsen.
 - At alle ansatte tar på seg «brannbrillene» med

jevne mellomrom er den aller viktigste faktoren for å skape en god kultur, mener han.

- Det er også viktig med grundig oppfølging når hendelser inntreffer. Vi har som ambisjon å være raskt på stedet for å følge opp og lære, slik at vi kan bli enda bedre. Vi er opptatt av aldri å henge ut noen – her er det stor takhøyde, noe som sikrer at folk faktisk tør å melde inn hendelser, sier han.

Fra sin bakgrunn i Nordsjøen har Johnsen tatt med seg flere nyttige verktøy.

- Jeg var med i et brannlag offshore, og selv om brannforebyggingen der er på et helt annet nivå fordi alle som jobber der har gjennomført omfattende kurs, så er det prosedyrer derfra jeg har bruk for i dag. God informasjon til ansatte, gode planverk og jevnlig øvelser er helt sentralt. Brannforebygging handler ikke bare om penger, men også om holdning, sier han.

Et godt samarbeid med det lokale brannvesenet er også med på å gjøre en forskjell på det brannforebyggende arbeidet.

- Vi er stolte av det vi har fått til, og tror at måten vi jobber på også kan brukes ved andre institusjoner som skoler og barnehager. Det kan gjøre en forskjell i fremtiden, legger han til. □

Øyvind Bølggen Johnsen er stolt over at de har redusert antall brannulykker på Nordlandssykehuset betraktelig de siste fem årene.

Digital sjekkliste viser vei

IK-bygg er en praktisk sjekkliste på web, mobil og nettbrett som gjør det enkelt for eiere og driftsansvarlige å få oversikt over et byggs tilstand og skaderisiko.

IK-BYGG ER ET internkontrollsystem som har til hensikt å ivareta HMS-kravene for bygg i drift.

- Det finnes en «jungle» av lover og forskrifter i Norge som byggeiere er underlagt, og IK-bygg skal vise vei. Verktøyet består av en sjekkliste med spørsmål om temaer knyttet til organisering, utvendig- og innvendige forhold, teknisk anlegg, universell utforming, innemiljø, brann og beredskap og ytre miljø, forklarer daglig leder Jonas Havord i FDV-bygg. IK-bygg eies av Norsk Kommunalteknisk Forening og er en tilleggsmodul som er integrert med FDV-bygg.

Spørsmålene i sjekklisten besvares med såkalte «trafikklys» (basert på NS 3424) som avdekker tilstanden på bygningsmassen.

- På denne måten er det lettere å få oversikt over feil og mangler – som gir et godt grunnlag for videre

prioriteringer og hvilke tiltak som lønner seg, sier Havord.

Brukerne av IK-bygg kan være trygge på at lover og forskrifter oppdateres automatisk.

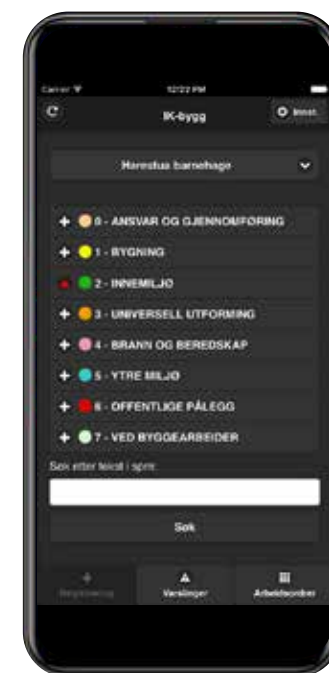
Norsk Kommunalteknisk Forening reviderer og oppdaterer HMS-kravene hvert år i samarbeid med flere tilsynsmyndigheter. IK-bygg er like aktuell for eiere av offentlig bygg som private eiere av næringsbygg. Lovkravene er likestilt, opplyser Havord.

Når det gjelder kartlegging og rapportering av tilstand er IK-bygg utviklet for praktisk bruk.

- Ved hjelp av en enkel app på mobil og nettbrett er det lett å dokumentere feil og mangler ute i felt – med bilder og kommentarer. Rapportene ligger umiddelbart klare når forvalter eller byggeier vil hente dataene ut og følge opp, sier han.

- Erfaringsmessig er brukerne av IK-bygg spesielt opptatt av brann sikkerheten – som handler om liv og helse. For å få kontroll på dette er det viktig med god kommunikasjon mellom eier, forvalter, utfører og bruker. Det er godt ivaretatt i IK-bygg, legger han til.

- IK-bygg er til for alle. Det er lett å komme i gang og kostnadene for å ta det i bruk anses for å være rimelig, sier Havord.

↑
Daglig leder Jonas Havord i FDV-bygg.

7 SPØRSMÅL OM BRANNVERN

FOREBYGGER UNDER PANDEMIEN

Direktoratet for samfunns-sikkerhet og beredskap (DSB) jobber tett med brannvesen i hele landet for å være forberedt på ulike scenarioer under koronakrisen.

1 HVORDAN ER DET MED BRANNSIKKERHETEN HJEMME HOS DEG, OG NÅR HADDE DU SIST BRANNØVELSE? – Liker å tro at det står bra til med brannsikkerheten hjemme hos meg. Jeg bor i en tomannsbolig på 85 m² og har tre røykvarslere, ett brannslukningsapparat og en slokkespray. Jeg hadde brannøvelse for to måneder siden.

2 HVIS DU SKULLE ARBEIDET MED NOE ANNET, HVA SKULLE DET VÆRT? – Da hadde jeg nok jobbet med kriminalitetsforebygging. Jeg er utdannet kriminolog.

3 HAR DU SELV NOEN GANG OPPLEVD EN BRANN PÅ NÆRT HOLD? – To ganger. Da vi var yngre skulle broren min og en kompis bare varme seg litt på noen vedkubber i uthuset. Det endte med at hele uthuset gikk opp i flammer, til stor forskrekkelse for besteforeldrene våre, som var barnevakt akkurat den helgen. Men han gjør opp for det nå, siden han jobber som brannkonstabel i Oslo brann- og redning.

4 HVA ER VIKTIGST, FOREBYGGING ELLER BEREDSKAP? – Begge deler er viktigst. Det er ikke slik at vi kan velge å prioritere bare det ene. God og strategisk forebygging vil hindre uønskede hendelser, men det betyr ikke at det blir et totalt fravær av hendelser som må håndteres i beredskapssporet.

5 HAR VI GODT NOK UTBYGD BRANNVERN I NORGE? – Ja, vi har et godt utbygd brannvern i Norge. Når det er sagt, så er det selvfølgelig rom for forbedringer. Brann- og redningsvesen er et kommunalt ansvar og DSB ser at kommuneøkonomi også har konsekvenser for brann- og redningsvesenet. Styrken i det norske brannverket er den svært desentra-

Foto: DSB

ANN CHRISTIN OLSEN-HAINES

Assisterende avdelingsdirektør i Direktoratet for samfunns-sikkerhet og beredskap.

liserte tilstedeværelsen. Dette er sikret gjennom lov og forskrift, og blir fulgt opp i kommunene.

6 HVA SLAGS FØRINGER GIR KORONAPANDEMIEN FOR BRANNVERNET I NORGE? – Brann- og redningsvesenene og 110-sentralene jobber iherdig med sine kontinuitetsplaner. Vi har ukentlig statusmøter med 110-lederne og med Nasjonalt brannfaglig råd (NBR), der vi får status og oppdateringer. Alle har iverksatt tiltak for å sikre robusthet og for å redusere smitte.

7 ER DET IVERKSATT TILTAK FRA SENTRALT HOLD NÅR DET GJELDER PANDEMIEN OG BRANNBEREDSKAPEN? – I tillegg til de ukentlige møtene, avholdt vi et webinar med alle landets brann- og redningssjefer og 110-ledere 24. mars. Forrige uke sendte vi brev til samme gruppe med informasjon. I tillegg har vi på dsb.no opprettet en egen infoside, som er direkte rettet mot brann- og redningsvesen og 110-sentralene. Vi jobber også med lovverket for å se om det er behov for unn- taksregler i forhold til blant annet dimensjonering og kvalifikasjoner.

Hold deg oppdatert om brannfaget!

Bli abonnent på
Brann & Sikkerhet

VELKOMSTTILBUD!

For kun 499,- får du seks blader og fri tilgang til en digital utgave.

NB. Gjelder kun nye abonnenter første året.
Ordinær pris 560,-

Kontakt post@brannvernforeningen.no

Norsk brannvernforening

Vi kontrollerer ilden!

Kiwa tilbyr et bredt utvalg av tjenester innenfor brann og sikkerhet, som kontroll av branntekniske installasjoner, sertifiseringstjenester, rådgivning og kursvirksomhet.

Vi tilbyr blant annet tjenester innen:
Automatiske slokkesystemer | Tunellsikkerhet | Brannalarmanlegg | FG-750 Talevarsling | FG-750 Brannalarmsystemer i landbruk og veksthus

www.kiwa.no/brannsikkerhet

Her er ny standard for brannbiler

I dag finnes det flere hundre ulike typer brannbiler, men nå skal bilene bli mer like. Det skal merkes på sikkerheten til mannskap og publikum.

TEKST MARI BRÆIN FAABERG

3. MARS BLE en Norsk Standard for brannbiler lansert på hovedbrannstasjonen til Oslo brann- og redning i regi av Standard Norge. Den norske standarden, NS 11060:2019 «Brann- og redningskjøretøyer», er blitt en realitet takket være initiativ og midler fra Det store brannløftet. I motsetning til politi og helse, har ikke brannvesenet hatt et enhetlig design og en felles standard for utforming av brannbiler. Det har vært opp til hvert enkelt brannvesen å utforme egne kjøretøy. Derfor finnes det i dag flere hundre ulike design av norske brannbilkjøretøy. Og ifølge Standard Norge bestiller norsk brannvesen nye biler på 280 forskjellige måter.

Den nye standarden skal sikre enklere anbudsprosesser og dermed gi mer brannbil for pengene. Et enhetlig design vil dessuten bidra til økt sikkerhet for både mannskap og publikum. Dag Botnen mener det forvirrer publikum at brannvesenet har alle typer biler med mange ulike typer design i forskjellige farger.

– Et felles design vil skape gjenkjennbare biler og sørge for raskere reaksjonstid ved uttrykninger, mener Botnen.

Selv om ordet «standard» kan høres kjedelig ut, mener han en standard for brannbiler er langt fra kjedelig. Dette handler om innovasjon, og er det eneste riktige for fremtiden.

– Publikum er ikke i tvil om det er ambulanse eller politi som kommer, når de ser dem i trafikken. Selv om bilene er forskjellige, sørger det like designet for at de er gjenkjennelige og ikke til å ta feil av. Slik bør det være for brannvesenet Norge rundt også, sier han.

Øker sikkerheten og sparer ressurser. Prosessen med å lage en Norsk Standard har vært krevende. Det er mange følelser og meninger involvert, men de som presenterte standarden

på møtet 3. mars, var enige om at en standard vil bidra til å øke sikkerheten for mannskap og publikum i trafikken. I tillegg vil det spare det enkelte brannvesen for mye tid og penger.

Komiteleder Are Mydland fra Bjørnafjorden kommune mener den nye standarden vil gjøre arbeidet med anskaffelser mye enklere, samtidig som det vil øke tilliten til den offentlige anskaffelsesprosessen.

– De ulike brannvesen har gjerne mange

felles behov, og standarden kan bidra til å flytte fokus fra detaljer til ytelser og funksjon. En felles standard gir blant annet et felles utgangspunkt for å utarbeide spesifikasjoner og vil være en hjelp i arbeidet med budsjettering og planlegging, sier Mydland.

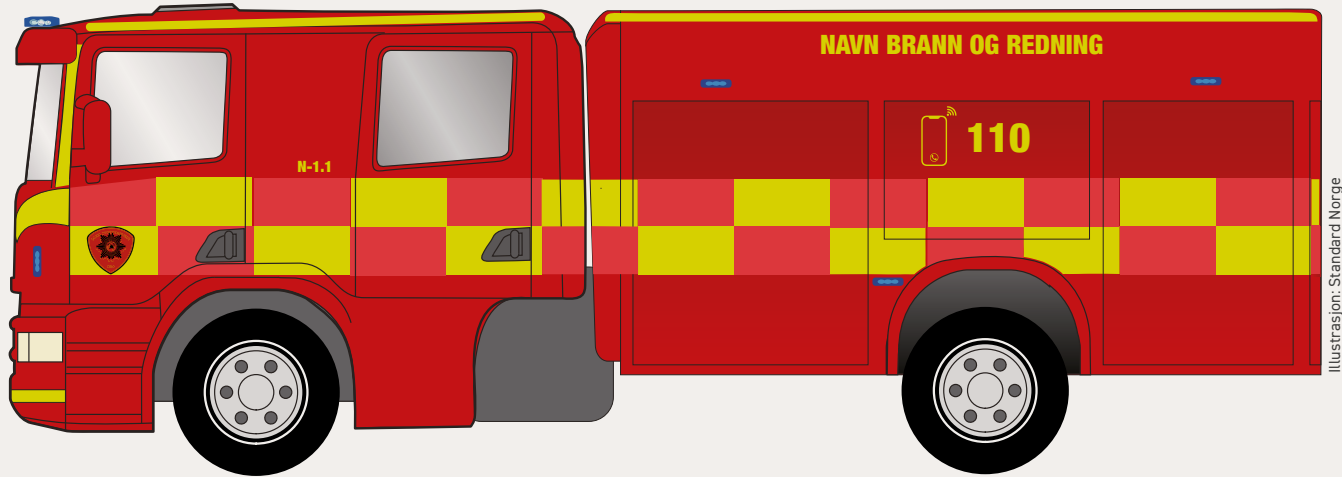
Han mener standarden også vil være en god hjelp for leverandørene i konkurransegjennomføringen.

– Det sørger for en mer strømlinjeformet

Prosjektleder for Det store brannløftet og brannsjef Dag Botnen var initiativtaker til en standard for brannbiler i Norge, og er veldig fornøyd med at den nå er på plass.

Foto: Norsk brannvernforening/Sondre Kjeksa Apeland

prosess og vil øke tilliten til anskaffelsesprosessen. Dette reduserer tidsbruken og mulighetene for feil. Til slutt gir det en felles forståelse av leveransens innhold i kontraktsoppfølgingen, og det gir gode kontrollmuligheter. En brannbilstandard er derfor et godt verktøy som er til det gode for både innkjøpere og leverandørene, ifølge Mydland.

Utredningsleder Kari Jensen i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har stor forståelse for at det er knyttet sterke følelser til utforming av kjøretøyer for det enkelte brannvesen, og at mange brannvesen har en stor glede i å lage sin egen brannbil.

– Det skaper et engasjement og fellesskap i det lokale korpset, sa hun på lanseringsmøtet.

Samtidig poengterte Jensen at den nye standarden vil kunne frigjøre tid til viktige oppgaver og mer kunnskapsrettet arbeid i

brannvesenet, bedre ressursutnyttelse og ikke minst kunne bidra til forutsigbarhet rundt avgiftsfritak fra skattemyndighetene.

Sverre Junker, avdelingssjef beredskap i Asker og Bærum brann og redning IKS, mener den nye brannbilstandarden vil bidra til at beredskapskjøretøyene blir godt synlig i trafikkbildet, og derfor bidra til å redusere risiko for trafikkulykker under utrykning.

Frivillig å bruke standarden. Representantene fra komiteen håper at hele brann-Norge vil omfavne den nye standarden, men det er frivillig å ta den i bruk. Etter lanseringen hadde komiteen et arbeidsmøte der implementering ble diskutert. Dag Botnen deltok på møtet på vegne av Det store brannløftet, og han er opptatt av at det skapes en aksept og forståelse av at en felles standard kommer alle til nytte.

Vi vil fremdeles ha brannbiler i Norge som er tilpasset lokal risiko og behov. Standarden gjør at vi har en felles «plattform» som sikrer det grunnleggende for enhver brannbil. Jo flere som benytter standarden, jo mer vil en få for hver krone en legger inn i en ny brannbil, sier Dag Botnen.

Les mer om den nye standarden på standardnorge.no

FAKTA

Representanter fra brannvesen, kommuner, interesseorganisasjoner og produsenter har sammen med Standard Norge laget en standard for brannbiler, NS 11060:2019 «Brann- og redningskjøretøyer».

Standarden gir minstekrav til brannbiler og er utviklet med funksjonelle og tekniske krav til fremkommelighet, frostsikring, sirener, innvendig og utvendig utstyr, grunnfarge, dekor og merking.

Innkjøperne vil ha standarden som utgangspunkt for sine spesifikasjoner og produsentene vil ha større forutsigbarhet for deltakelse i anbudskonkurranser.

Den nye standarden harmoniserer kravene og forenkler anbudsprosessen for følgende brannbiler: mannskapsbil, fremskutt enhet, innsatslederbil, røyk-, vann- og kjemikaliedykkerbil.

Kilde: Standard Norge

AKTUELT

Foto: Shutterstock

For dårlig brann-sikkerhet i lekeland

Lek- og aktivitetssentre er ikke godt nok rustet mot brann.
– Uholdbart, sier Rolf Sørtorp i Norsk brannvernforening.

TEKST STURLE HAGEN

RISE FIRE RESEARCH har på oppdrag fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Direktoratet for byggkvalitet gjennomført en studie av brannsikkerheten ved et begrenset utvalg norske aktivitetssentre med aktiviteter innendørs. Det dreier seg hovedsakelig om lekeland for mindre barn, hvor RISE har redegjort for branntekniske problemstillinger som spesielt er knyttet til disse virksomhetene. I tillegg til å studere brannkonseptene som ble utarbeidet da byggene ble planlagt, har RISE også gjennomgått tilsynsrapporter fra driftsfasen.

Rapporten fra RISE konkluderer med at aktivitetssentre generelt ikke er godt rustet for å redusere risiko for brann, brannspredning, røykutvikling og hvordan de skal håndtere evakuering av barn. Dette begrunnes med at antenneskilder, materials branntekniske egenskaper og barns atferd ved brann i liten grad er risikovurdert eller dokumentert på en god måte.

Nedslående funn. – Funnene som RISE har gjort, viser at brannsikkerheten ved de undersøkte aktivitetssentrene ikke er godt nok ivaretatt. Dette er uholdbart, ikke minst fordi det handler om lekeland for barn, sier administrerende direktør Rolf Sørtorp i Norsk brannvernforening.

I rapporten etterlyser RISE en helhetsvurdering om byggets og virksomhetens sikkerhetsfilosofi. Det gjelder både hva innredningen og materialbruken betyr for personsikkerheten. RISE påpeker videre at antenneskilder i liten grad er risikovurdert ved prosjektering. Det er heller ikke tatt hensyn til brannegenskaper til innredningsmaterialer eller barns atferd ved rømning. Det samme gjelder hvordan innredningen påvirker fluktteier og rømningstid.

Behov for tilsyn. – Her har bygningseiere og virksomhetseiere mye å gripe fatt i. På grunn av svake eller mangelfulle analyser må de opprinnelige brannkonseptene gjennomgås

og revideres. Der det mangler dokumentasjon i forhold til brannkrav må dette på plass, påpeker Sørtorp.

Han sier videre at myndighetene må prioritere tilsyn og tydeliggjøre regelverket når det gjelder krav til innredning i lekeland.

– Tilsyn er viktig, men de løser ikke alt. For å være trygg på at bygget oppfyller branntekniske krav og forutsetninger for å huse virksomheter av typen lekeland, må også byggesakene gjennomgås, mener Sørtorp.

Tiltak fra DSB. Han er fornøyd med at DSB nå vil be landets brannvesen om å kartlegge aktivitetssentre de har i sine kommuner for å gjennomføre tilsyn og andre tiltak. Direktoratet varslers selv tilsyn med utvalgte aktivitetssentre for å kontrollere at produkter som lekeapparater tilfredsstiller lovpålagte krav. DSB vil dessuten sende ut informasjon til aktivitetssentre om hvilket sikkerhetsansvar de har.

– Det er viktig at myndighetene kommer på banen. Både barn og voksne som besøker lekeland, må kunne være trygge på at personsikkerheten er ivaretatt, fremholder Sørtorp.

«Funnene som RISE har gjort, viser at brannsikkerheten ved de undersøkte aktivitetssentrene ikke er godt nok ivaretatt»

ROLF SØRTORP

SECURO

www.securo.no

LUFTEVENTILER MED MOMENTAN BRANNMOTSTAND

WOW Reklame as

BRANNSKALLSIKRING OG BRANNSPREDNING

Securo produserer og selger passive lufteventiler som sørger for nødvendig lufting samtidig som de momentant blokkerer for spredning av brann. Ventilene krever ingen aktivering og har ingen detektorer eller bevegelige deler.

BRANNSKALLSIKRING

Brannspredning forårsaket av gnister eller flyvebrann er i dag et stort problem og står for over 50% av all utvendig brannspredning. Der man tidligere har fokusert mest på spredning av brann via strålevarme er man i dag også mer oppmerksom på denne type spredning av brann. Det største problemet med spredning av utendørs branner er gnistregn og vind som fører brann inn i hus gjennom åpninger og svake punkt i konstruksjonen.

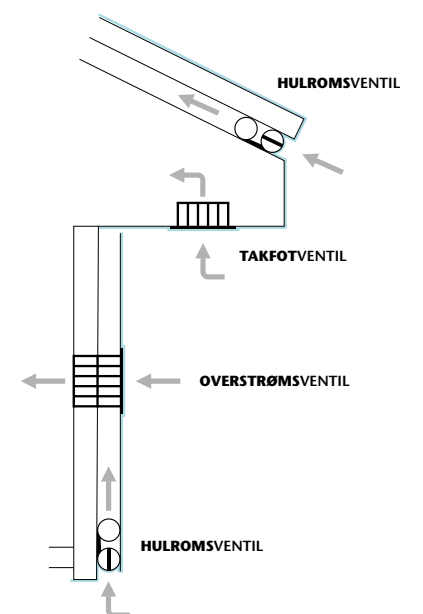
BRANNSKALLET

Brannskallet er det ytterste materialsjiktet til bygningen der hulrom bak kledning og i takfot, hulrom under luftet tak og lufte-

ventiler i grunnmur er kritiske områder for spredning av brann. Dette er viktige områder for å opprettholde tilstrekkelig lufting inn i konstruksjonen, men samtidig vitale deler å brannsikre. Problemet løses ved å sikre disse svake punktene for å oppnå nødvendig brannskallsikring og forsinke eller hindre antenning av konstruksjonen.

BRANN I HULROM

Brann spres raskere i luftespaltene bak kledning enn utenpå, med en hastighet på 2-8 m/sek. Varm luft har lavere tetthet enn kald luft, det vil si at varm luft er lettere enn en kald luft og vil presse seg kraftig oppover i en brann.

HULROMSVENTIL

TAKFOTVENTIL

OVERSTRØMSVENTIL

LUFTELUKEVENTIL

FB Firebreather®
by Securo

SECURO AS • Neptunvn. 6 • 7652 Verdal Norway
+47 99 41 90 00 • post@securo.no

www.securo.no

SIKRER BRANNSIKKERHETEN I NORSKE BYGG

I snart 30 år har Lars Haugrud jobbet med forebyggende brannvern. Han mener jobben er viktigere enn noen gang.

TEKST MARIA CAROLINE SKREDE FOTO PER-CHRISTIAN LIND

Allerede i ung alder startet Lars Haugeruds interesse for brannfaget. Faren var frivillig brannmann, og som liten gutt ble Lars raskt fascinert av brannmannyrket.

– Det er det der med at eplet ikke faller så langt fra stammen, humrer Lars.

Han utdannet seg opprinnelig til bygg- og anleggsingeniør, men da de første branningeniørstudiene startet opp i Norge noen år senere, skjønte Lars raskt at det var dette han ville gå videre med.

– Jeg sa faktisk opp en fast stilling for å begynne på branningeniørstudiet. Så lyst hadde jeg til det, sier han bestemt.

Etter endte studier åpnet karrieremulighetene seg raskt. Først med noen småjobber for det lokale brannvesenet på Årnes der han vokste opp, deretter startet han som ukependler i et vikariat som leder for brannforebyggende avdeling i Sarpsborg brannvesen. Lars husker den tiden godt.

– Som leder hadde jeg også overbelsvakt og måtte ha med meg kommandobilen hjem da jeg hadde vakt. Jeg klarte jo ikke å slå på sirenen en gang, sier Lars og ler høyt.

KASTER SEG UT I DET. Etter han ble kastet ut i en lederrolle i Sarpsborg brannvesen, har Lars flere ganger blitt betrodd uvante eller krevende oppdrag av lederne sine. Lars tror det blant annet handler om to ting: At han er strukturert og at han

er tillitsvekkende.

– Da jeg jobbet i Firesafe og det kom nye forskrifter for eksempel, var det jeg som fikk ansvaret for å holde kurs i dette. Jeg hadde jo ikke lært meg regelverket selv en gang, sier Lars lattermildt.

Han husker at lederen sa: «Lars, dette fikser du». – Når folk har troen på meg tenker jeg – hva er det verste som kan skje?

Pliktoppfyllende som han er, satte han seg ned og nileste på forskriften dagene før. Kurset ble gjennomført med glans.

– Faglig sett går jeg sjelden mange runder med meg selv før jeg takker ja. Hvis andre sier at de har tiltro til meg, får jeg troen på meg selv.

Han rister litt på hodet før han sjenert innrømmer: – Men jeg liker jo ikke så godt å si nei heller, da.

BRED ERFARING. I løpet av sitt snart 30 år gamle yrkesliv har Lars opparbeidet seg en imponerende CV, som gjenspeiler kjærligheten for forebyggende brannvern. Han har jobbet i både offentlig og privat sektor, og kan skilte med erfaring fra brannvesenet, Firesafe, Norsk brannvernforening og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Sistnevnte var Lars' arbeidsplass i 11 år, og etter mer enn et tiår som senioringeniør i DSB, kom lysten til å gjøre noe nytt. Selv om han stortrivdes med både jobben og kollegaene, følte Lars at han hadde mer å gi.

LARS HAUGRUD

- > **Alder** 55
- > **Yrke** Seniorrådgiver i PiD Solutions
- > **Bakgrunn** Ingeniør med tilleggsutdanning som branningeniør fra Gjøvik ingeniørhøgskole

Interessen for brannfaget startet tidlig for Lars Haugrud. Han har viet hele sitt arbeidsliv til forebyggende brannvern.

Å sørge for brannsikkerhet i gamle bygg er noe av det mest givende i jobben som seniorrådgiver, mener Lars Haugrud.

↑ Lars og kollegaene diskuterer brannsikkerhet, forskrifter og regelverk. Er det tvil om hvordan regelverket skal tolkes, er Lars rette mann å spørre.

«Jeg var med på å lage den nyeste forskriften om brannforebygging. Jeg kan den nesten utenat»

LARS HAUGRUD

- Omtrent samtidig søkte PiD Solutions etter nyutdannede branningeniører. Lars kastet seg rundt og kontaktet sin tidligere DSB-kollega Anders Arnhus, som nå jobber i PiD. Kunne det være at de også var interessert i en med seniorbakgrunn?
- Da Lars tok kontakt skjønte vi at det var en sjanse vi ikke kunne la gå fra oss. Dagen etter fikk han tilbud, forteller Anders og fortsetter:
 - Han har en unik kompetanse og sitter med førstehåndskunnskap om forskriften om brannforebygging fra 2016. Det gjør ham til en kjempeviktig fagressurs hos oss.
 - Ikke bare er han en viktig fagressurs, han er også en godt likt kollega, ifølge Anders.
 - Det blir alltid litt ekstra stille når Lars er ute på oppdrag, for å si det sånn, humrer Anders og fortsetter:
 - Han bidrar mye til det sosiale fellesskapet på kontoret og har alltid noen morsomme, men ganske tørre vitser på lur.

BRENNER FOR FAGET. Når Lars snakker om sin nåværende jobb som seniorrådgiver i PiD Solutions gnistrer det nærmest i øynene hans. Lars og kollegaene bistår offentlige og private virksomheter med brannteknisk rådgivning for både nybygg og eksisterende bygg, og gjennom hele bygningens levetid.

Han forteller åpenhertig og engasjert om viktigheten av jobben, og gleden ved å «rote rundt» i gamle lovverk og forskrifter.

– Jeg var jo med på å lage den nyeste forskriften om brannforebygging og har et sterkt forhold til det regelverket. Jeg kan den nesten utenat, sier Lars og fortsetter:

– Når det kommer til brannteknisk rådgivning for nybygg er det ganske «lett», i den forstand at de bygningstekniske løsningene som oftest er godt dokumentert av myndighetene på forhånd, og vanligvis kan brukes videre. Når vi kommer inn i gamle bygg er det mer omfattende. Da må jeg kanskje forholde meg til fire eller fem regelverk, og byggeforskrifter som strekker seg langt tilbake i tid.

Tross at jobben med gamle bygg kan være mer omfattende, er det nettopp det som gjør det ekstra interessant, synes Lars.

– Jeg liker å «rydde opp litt» og få ting satt i system. Han beskriver seg selv som en lite impulsiv type og trekker frem nettopp struktur og system som en av sine beste egenskaper. Kollega Anders nikker enig og tilføyer:

← PiD Solutions bistår offentlige og private virksomheter med brannteknisk rådgivning for nybygg og eksisterende bygg.

→ – Lars er god på å skjære gjennom og forklare hvordan regelverket skal forstås dersom det er tvil. Det er til stor nytte for oss på kontoret og sikrer høy fagkvalitet i arbeidet.

HYPPIGE KONTROLLER FOREBYGGER BRANN. At Lars er opptatt av brann sikkerhet er det liten tvil om. Selv på ferie innrømmer han at han alltid orienterer seg om brann sikkerheten.

– Jeg er nok litt yrkesskadet, men det handler aller mest om faglig nysgjerrighet, forsikrer Lars med et smil.

– Antageligvis er jeg trent i alltid å orientere meg om hvor nærmeste nødutgang er, siden det er en del av arbeidshverdagen min. Men når det er sagt er det sjelden jeg føler meg utrygg på reise.

Likevel erkjenner han at nesten 30 år i bransjen har satt sine spor. Derfor mener han at forebygging av brann er viktigere enn noensinne.

– Nå til dags er vi så avhengig av systemer, og hvis ikke brannalarmen virker, hva da? sier Lars ettertenksomt.

Han tar en slurk av kaffekoppen og fortsetter:

– Jeg er veldig fokusert på systematisk sikkerhetsarbeid, og jeg bruker mye krefter på at kundene våre skal forstå hvorfor det er verdt å bruke penger på kontinuerlig brann sikkerhet.

– Tenk deg hvis de automatiske brann dørene ikke stenger når de skal, for eksempel. Hva gjør vi da?

«Jeg bruker mye krefter på at kundene våre skal forstå hvorfor det er verdt å bruke penger på kontinuerlig brann sikkerhet»

LARS HAUGRUD

I PiD jobber vi også med drift og vi ser at det stadig blir registrert feil. Det øker jo sannsynligheten for at alle systemene vi har for å forhindre brann, ikke virker når de skal. Og mye avhenger av hverandre. Det er kanskje ikke så robust som vi skulle ønske, fortsetter han.

Han tror at mange ikke nødvendigvis tenker over dette selv, all den tid det er bygget etter myndighetenes krav.

– Det er mange tekniske duppeditter, og dersom man ikke har jevnlig kontroll på at enkeltkomponenter og systemene virker, blir det en falsk trygghet, sier Lars bestemt.

Lars' hjerte banker nemlig litt ekstra for å kontrollere og holde oversikt over byggene. Og han er helt sikker i sin sak: Brannforebygging skal han jobbe med resten av sitt yrkesliv. □

Vi kan brann og vann

Grove Knutsen er en av Norges ledende leverandører av brann- og industri-vernustyr. Vi lagerfører blant annet slangetromler, brannposter, kuplinger og slanger. Alle våre produkter har høy kvalitet og lang holdbarhet.

Ebinger slangetromler med manuell eller auto-opptrekk. Stål eller rustfri, med eller uten slange.

Guardman Nitril-gummi og PVC brannslange. EN 4016-4018/DIN 14811.

Nor-, Stortz-, Perrot-, Klo-, og CamLock kuplinger i messing, aluminium eller rustfritt.

Strålerør Protek 366 1,5" arbeidstrykk 7 bar. FM+NFOA godkjent.

Handfighter og Unifighter allsidig strålerør med tåke og strålefunksjon. 2-15 bar vanntrykk.

Enkle og doble stendere, og grenrør i flere varianter.

Herd brann sikre beholdere med pedal for ildsfarlig avfall. Finnes i 23, 53 og 79 liter.

Eurostigen utfellbar rømningsstige i aluminium.

Herd brann-, fare- og nødschild i plast eller aluminium.

www.groveknutsen.no

GROVE KNUTSEN

RENSEANLEGG I RØYK

Inni fjellet langs Mosseveien i Oslo jobber opp mot 150 mennesker fra ulike bedrifter, for å utvide et av landets største renseanlegg. Vil rutinene fungere når fare oppstår?

TEKST SIGNE MARIE SØRENSEN FOTO PETER OLAV HJERTHOLM

VARSLER ØVELSE. Ved hjelp av røykmaskin (damp), skal det simuleres brann fra en traktor i den ene tunnelen. De ansatte er klar over øvelsen, men ikke hva den vil innebære. – Det blir spennende å se hva arbeiderne gjør når de ser traktoren og røyken som sperrer veien, sier øvelsesleder Tom Erik Galambos. Karbonmonoksiden (CO) i ekte brannrøyk kan være svært skadelig i små mengder, og kan sette mennesker helt ut av stand til å komme seg ut.

BRIFING. Før vi trekker inn i fjellet, tar Galambos en gjennomgang av rømningsveiene. Noen kan ta seg ut til fots, mens andre kan ta seg ut med bil. – Målet er at alle som befinner seg i fjellanlegget skal velge riktig rømningsvei og at kommunikasjonen går bra, sier øvelseslederen.

MANGE Å IVARETA. Beate Jahr fra BEVAS følger med på gjennomgangen til Tom Erik Galambos. – Det er fint å ha flere friske øyne på våre rutiner og instruksjer, sier hun om dagens øvelse. Spesielt spent er hun på skoleklassen som er på omvisning i anlegget. Vil de følge omvisers instruksjoner og komme seg ut innen rimelig tid?

Bekkelaget renseanlegg, BRA, eies av Oslo kommune, men driftes av det private selskapet BEVAS, Bekkelaget Vann AS. I tillegg til å rense avløpsvannet til 30-40 prosent av Oslos befolkning og noen nabokommuner, sikrer det kvaliteten på vannet i indre Oslofjord og muliggjør bading, fisking og båtliv. Her fullrenses opptil 2000 liter i sekundet, noe som krever grundig oppfølging året rundt. I tillegg til BEVAS' 27 egne ansatte, jobber det mange fra ulike bedrifter innen bygg- og anlegg i forbindelse med utbyggingen. Mange av arbeiderne snakker norsk, mange ikke.

– I BEVAS øver vi en del. Utfordringen er at det er flere bransjer som møtes her. Da er vi helt avhengige av at rutinene sitter like godt hos alle aktører, forteller Beate Jahr, HMS- og kvalitetsleder i BEVAS.

Vanligvis har BEVAS aleneansvar for øvelsene i eksisterende anlegg, men i dag er det et samarbeid mellom BEVAS og UBRA (Utbyggingsprosjekt Bekkelaget Renseanlegg, i regi av Oslo Kommune og vann- og Avløpsetaten). Utvidelsen skal være ferdig i 2020. Øvelsesleder Tom Erik Galambos fra Norsk brannvernforening har ansvar for selve øvelsen denne dagen.

INNOVER OG INNOVER. Øvelsesteamet på vei inn tunnelen som tar dem inn til renseanlegget. I tilknytning til eksisterende anlegg pågår anleggsvirksomhet med mange entreprenører. Observatørene (i blå vester) vil stå utplassert på fem ulike poster for å observere hvordan arbeiderne velger å evakuere ut av anlegget.

VARME ARBEIDER. Det er mange ulike arbeidsområder i et så stort anlegg, og noen ganger må enkelte av røykdetektorene kobles ut for ikke å utløse brannalarmen unødige. Det innebærer nøye vurdering av hvor varme arbeider skal utføres, samtidig som sikkerheten ivaretas på best mulig måte.

KAOSPUNKTET. Røykdetektorene der traktoren og røykmaskinen er plassert utløser anleggets brannvarslingsanlegg, som forhåpentligvis vil få alle ut av anlegget på få minutter. – Det er et ganske realistisk scenario at en traktor kan ta fyr og sperre veien, sier Galambos. Han, sammen med flere andre, vil være parat ved kaospunktet og forsøke å signalisere at det er stengt. Hva de ansatte velger å gjøre, gjenstår å se. Når brannalarm utløses skal alle evakuere umiddelbart.

RÅDVILL. Som forventet er det flere som forsøker å ta seg ut med bil. Når de kommer til tunnelen der den «brennende» traktoren sperrer veien, må de straks finne en ny løsning. Selv om det kanskje hadde vært kjappest å komme seg ut til fots, velger en del å kjøre rundt for å komme seg ut med bilen i andre enden.

POTENSIELL FARE. Ved utgangen av en av rømningsveiene er det ikke godt nok merket mot samlingsplassen. – Om folk går feil og ikke melder seg til skadestedsleder, risikerer vi at noen vil gå for å lete etter dem. Det kan potensielt innebære høy risiko, forteller han. Heldigvis viser det seg at en medarbeider har blitt tildelt rollen som veiviser når alarmen går. Det sparer de ansatte for unødige risiko.

UT I LYSET. – Mennesker rømmer helst ut den veien de gikk inn. Det kan være litt uheldig når man, ved rømning, bør finne raskeste vei ut. Vi har for eksempel en rømningsvei med 137 trappetrinn. Den oppleves nok som ulogisk for mange, men kan være mest riktig i noen situasjoner, sier Jahr. Til tross for at det ble litt rot med enkelte veier, er hun likevel godt fornøyd med at samtlige kom seg greit ut.

EN SISTE SJEKK. HMS-leder Arnlaug Pedersen fra kommunen forteller at entreprenørene er pålagte å holde fire øvelser i året. Likevel er hun spent på om alle, både entreprenører og underentreprenører, hadde god nok oversikt over anlegget.

VEL BLÅST. Alle ansatte samler seg til oppsummering etter dagens øvelse. Øvelsesleder Tom Erik Galambos er godt fornøyd med innsatsen. – Det er klart at det har litt å si at øvelsen var varslet, men jeg synes likevel at alle viste gode rutiner, kan han fortelle. På totalt 13 minutter var alle, ungdommer og voksne – norske og utenlandske, ute i det fri.

NORSKE KIRKER ER FOR DÅRLIG BRANNSIKRET

Totalt 39 kirker tilhørende Den norske kirke har enten brent ned til grunnen eller blitt erklært totalskadd som følge av brann i perioden fra 1970 og frem til i dag. Mange av brannene er påsatt. Et ferskt eksempel er Dombås kirke som brant 20. februar i år.

TEKST STURLE HAGEN

Isten over norske kirker som har blitt ødelagt i brann er altfor lang. KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter har i mange år påpekt at brannsikkerheten ikke er god nok. Blant annet er bare 12 prosent av kirkene våre utstyrt med automatiske slokkeanlegg, sier Ingrid Staurheim, seniorrådgiver og fagansvarlig for sikring i KA.

Ifølge KA er det om lag 1630 kirker som eies av soknene i Den norske kirke. Kirkebyggene forvaltes av de kirkelige fellesrådene. Mens sikkerhet er kirkevergens ansvarsområde, er det kommunen på stedet som har ansvar for å bevilge penger til drift, vedlikehold og sikring av kirkebyggene.

SAVNER FORSKRIFTSKRAV. Staurheim mener at et lovpålagt krav om automatiske slokkeanlegg og brannvarslingsanlegg ville vært et egnet virkemiddel for å bedre brannsikkerheten i eldre kirker. Ikke minst for å kunne ta vare på byggverk som også har en stor kulturhistorisk verdi.

– Selv om eier er pålagt å gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse, noe som ofte dokumenterer behovet for slokkeanlegg og brannvarsling i kirkebygg, er det med dagens brannregelverk ingen automatikk i at det bevilges penger til dette, påpeker Staurheim.

TILSKUDD TIL SIKRING. Hun opplyser at KA jobber aktivt overfor myndighetene for å bedre tilskuddsordninger til sikring av kirkebygg. For innværende år gjelder flere tilskuddsordninger for både brannsikring og istandsetting av kirkebygg som er tilgjengelig for fellesrådene.

– Dette er selvsagt gledelig. I tillegg jobber vi med

fellesrådene for å øke kompetansen deres, slik at de kan jobbe mer helhetlig med sikkerhet lokalt, forteller Staurheim.

En oversikt utarbeidet av KA viser at 88 prosent av kirkebyggene mangler automatiske slokkeanlegg. Drøyt 30 prosent mangler brannvarslingsanlegg med direkte varsling, mens nær halvparten av kirkene ikke er tilstrekkelig sikret med innbruddsalarm.

– I tillegg jobber vi med fellesrådene for å øke kompetansen deres, slik at de kan jobbe mer helhetlig med sikkerhet lokalt, forteller Staurheim.

Men det er viktig å påpeke at sikkerhet ikke bare handler om tekniske installasjoner. Gode rutiner og andre organisatoriske tiltak er vel så viktig. Her har mange fellesråd gjort en stor innsats.

MANGE PÅSATTE BRANNER. Av KA sin liste over 39 kirkebranner de siste 50 årene fremgår det at så mange som halvparten av brannene enten var påsatt eller med stor sannsynlighet kan ha vært påsatt. Det gjelder også brannen i Dombås kirke. En person har i politiavhør innrømmet å ha satt fyr på Dombås kirke. Vedkommende forsøkte også å sette fyr på Sel kirke, men dette ble oppdaget og forsøket mislyktes. På bakgrunn av forklaringer gitt i avhør, samt tekniske spor, har politiet valgt å ta ut siktelse i saken. Dombås kirke var for øvrig ikke utstyrt med automatisk slokkeanlegg.

Blant andre brannårsaker som går igjen på listen over kirkebranner de siste 50 årene er feil ved elektriske anlegg (8) og lynnedslag (5). Tre av brannene skyldtes varmt arbeid eller annet arbeid nær bygningen. En brann skyldtes smitte fra en skolebrann like ved kirken, mens en annen skyldtes barns lek med åpen ild.

Foto: NTB Scanpix

← Dombås kirke brant 20. februar i år og er en av flere kirkebranner som er påsatt.

↑
Seniorrådgiver Ingrid Staurheim i KR Arbeidsgiverorganisasjon.

«Med dagens brannregelverk er det ingen automatikk i at det bevilges penger»

INGRID STAUHEIM

Foto: Pixabay

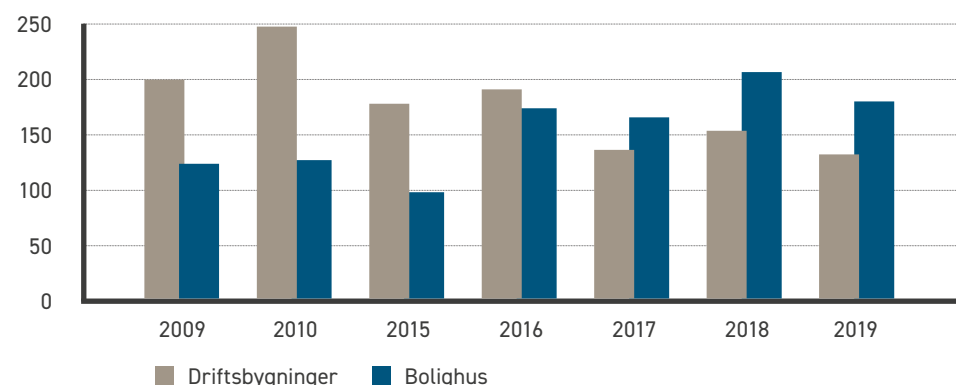

↑ Varmesøkende kamera har gjort det enda tryggere i fjøsene.

↑ Pål-Arne Oulie er leder av Landbrukets brannvern-komité

ANTALL LANDBRUKSBRANNER 2013-2019

VARMESØKENDE KAMERA SIKRER LANDBRUKET

Før 2014 var det i snitt 30 husdyrbranner hvert år i Norge. I 2019 var det kun tre hendelser, hvor fire husdyr mistet livet. Satsing på el-kontroll med varmesøkende kamera får æren for det.

TEKST TOR ERIK SKAAR

Hovedtiltaket for å redusere antall landbruksbranner har vært elkontroll skredersydd for landbruksbygg, kombinert med varmesøkende kamera. Med denne kontrollformen avdekkes i snitt én alvorlig brannfarlig elfeil på hvert annet gårdsbruk. På fem år har over 20 000 bønder utført kontrollen. Flere år med negativ utvikling av boligbranner i landbruket, førte til at også disse fra slutten av 2017 ble med i denne kontrollformen.

I 2019 registrerte forsikringsselskapene 132 landbruksbranner med skader på mer enn 100 000 kroner. Samlet utbetaling var på 140 millioner kroner. Dette er det laveste tallet som er registrert av Landbrukets brannvernkomité (LBK). I 2019 ble det også registrert en liten nedgang i branner for gårdsboliger i Norge, til 179 branner og en samlet utbetaling på 263 millioner kroner.

VARSEL PÅ MOBIL HAR STOR EFFEKT. Det er også satset på andre tiltak for å redusere omfanget av branner i landbruket. Blant annet en utringerfunksjon for å varsle fra brannalarm til mobiltelefon. Rundt 16 000 bønder har nå montert dette. Ved varsel om brann vil bønder som har denne funksjonen få umiddelbar beskjed på telefonen og kan raskt ta tak i situasjonen.

Videre har i underkant av 6000 bønder deltatt på kurs i «varme arbeider» i regi av Norsk Landbruksrådgiving. Kurset startet i 2016 og omhandler brannsikkerhet i forbindelse med bruk av utstyr og verktøy som gir mye varme. Sløkkeøvelse er også en del av kurset.

LBK sier i en pressemelding at god innsats fra norske bønder har endret utviklingen av landbruks-

branner. Fokus på brannsikkerhet i husdyrbygg spesielt, har gitt gode resultater. Status for 2019 er en 90 prosent nedgang i husdyrbranner på fem år, og bøndene oppfordres til å fortsette det forbilledlige arbeidet.

HYGGELIG UTVIKLING. Pål-Arne Oulie er leder av LBK og synes brannstatistikken for landbruksbranner som involverer husdyr, er hyggelig lesing.

– Det er rimelig å anta at dette henger sammen med den store satsingen vi startet i 2014 på el- og brannsikkerhet, sier Oulie.

Han forteller om undersøkelsene LBK begynte med i 2010, som viste at 70 prosent av branntilløp i driftsbygninger i landbruket hadde en elektrisk årsak. Derfor ble det utviklet en skredersydd brannforebyggende elkontroll som også inneholdt termografering, for å avdekke brannfarlige elfeil. Dette ble testet i 2012–2013 og rullet ut i full skala fra 2014. Siden det har antallet husdyrbranner falt.

– Vi har ikke hatt den samme hyggelige utviklingen når det gjelder gårdsboligene. Derfor ble det vedtatt på slutten av 2017 at elkontroll med termografering også skulle gjelde for bolighus på gårdsbruk. Vi håper derfor å se en nedgang på antall boligbranner på gårdsbruk i årene som kommer, sier Oulie.

Foto: Kjetil Skogen

ALLEREDE ÉN STOR FJØS- BRANN I 2020

Hele 50 sauer brant inne i en stor fjøsbrann utenfor Bodø siste helgen i mars. Fjøsset brant ned til grunnen, og ingen av dyrene i fjøsset lot seg redde. Brannvesenet var raskt på stedet, og sørget for at brannen ikke smittet over til annen bebyggelse.

«Status for 2019 er 90 prosent nedgang i husdyrbranner på fem år»

KRONIKK

VAR DET MIN SKYLD AT DET BRANT?

Jeg har forsikret virksomheten, så da kan jeg sove trygt. Kanskje en litt vel enkel virkelighetsoppfatning.

TEKST GEIR GRØNSHOLT, FAGSJEF I KLP

FORSIKRING SKAL GI DEG en økonomisk kompensasjon for det tapet du lider. Du må selv vurdere konsekvensen av hva skaden vil gi deg. Du må selv vurdere hvilket økonomisk tap du ikke selv kan bære, og som da skal forsikres. Men det viktigste er å unngå skader for at virksomheten skal drives godt i årene framover. Konsekvensene kan gå langt ut over de materielle skadene:

- Brenner møbelfabrikken, er det betryggende å få midler til å bygge opp igjen fabrikken. Men hvor ble det av kundene og nøkkelpersonellet? Kanskje er du ute av markedet for alltid.

- Hvor gjør du av beboerne på sykehjemmet når det må stenges ned? Det kan gi utfordringer ut over det rent økonomiske.

Skal du få full erstatning, stilles det visse krav. Offentlige lover og forskrifter skal være fulgt. I tillegg har forsikringsavtalen spesielle sikkerhetsforskrifter som også skal følges. Dessverre ser jeg at dette i flere tilfeller ikke er fulgt. Noe som kan få dramatiske følger i et erstatningsoppgjør.

Og jeg tillater meg å spørre om hvor risikotenkningen er, når vi fortsatt opplever at store bygg brenner ned etter brann i søppelbøtter som står inn-til trevegg, branner som utvikler seg fordi brann-dører ikke virker, eller boligkomplekser med mange boenheter som brenner helt ned. Dette er forhold vi har mast om i mange år. Men fortsatt skjer det.

Kan systematisk sikkerhetsarbeid forhindre brann? Jeg påstår at svaret er ja. Men det krever handling.

1. Sett deg egne mål for sikkerheten og kvaliteten i bygget. Forskriftskrav er et minimum.
2. Skaff deg oversikt over tilstanden i bygget i dag.
3. Tilstand og fremtidsmål gir grunnlag for en god handlingsplan.
4. Sjekk at du er på rett vei. Det er ikke bestandig at tiltak virker som de er tenkt. Test tiltakene teoretisk før investeringer foretas.
5. Er du bygningseier, husk å involvere brukerne av bygget. Bygget påvirker sikkerheten og kva-

Foto: KLP

«Skal du få full erstatning, stilles det visse krav»

Geir Grønsholt

liteten for de som er i bygget. Brukernes opp-treden påvirker byggets sikkerhet og kvalitet. Man er derfor avhengig av et godt samarbeid mellom forvalter (eier) og bruker for å optimalisere sikkerheten og kvaliteten i bygget.

GJØR ENKLE GREP. Et systematisk sikkerhetsarbeid er givende. Du bruker mindre tid på å løpe etter og reparere feil og mangler. Du har kontroll, og kan bruke tiden din på god systematisk eiendomsforvaltning eller utvikling av virksomheten i bygget.

Det er ikke sikkert at du er skyld i brannen. Men du kan gjøre enkle grep for å forhindre at det brenner. Et systematisk sikkerhetsarbeid forebygger skader og er økonomisk fordelaktig. Det er bare å begynne, hvis du ikke allerede er godt i gang. Lykke til.

Leverandørguiden

BRANN & SIKKERHET

Norges største blad innen brann og sikkerhet

KATEGORIER

- > Adgangskontroll
- > Alarmoverføring
- > Batterier
- > Bekledning
- > Brannalarmanlegg
- > Brannfører/Porter
- > Brannbeskyttelse av stål
- > Branndokumentasjon
- > Brann- og redingsutstyr
- > Brann- og røykspjeld
- > Brann- og røykventilasjon
- > Brann- og røykgardiner
- > Brannsikring, passiv
- > Brannskillevegger
- > Brannslokkeanlegg
- > Brannslukkere
- > Brannslukkemateriell
- > Brannstøvler
- > Brannteknisk rådgivning
- > Branntepper
- > Branntetting
- > Branntromler
- > Brannventilasjon
- > Brannvernmateriell
- > Brannvernopplæring
- > Brannøvelse
- > Detektor røyk/varme
- > Dørlukkere
- > Evakueringsutstyr
- > Elsikkerhet
- > Grossister
- > Innbruddsalarmanlegg
- > ITV/TV-overvåking
- > Kommunikasjons-systemer
- > Konsulenter
- > Kontrollforetak
- > Kurs og opplæring
- > Lufteventiler med brann-motstand
- > Lykter
- > Lås og rømning
- > Låssystemer
- > Maling, brannhemmende
- > Nødløssystem/Skilt
- > Nøkkel-safer for brannvarslingsanlegg
- > Piper og ildsteder
- > Rømningsdørkontroll
- > Røykventilasjon
- > Skadesanering/Restverdiredning
- > Skumanlegg
- > Sprinklerfirmaer
- > Sprinklerkontroll og vedlikehold
- > Stasjonære slukkeanlegg
- > Stiger/Rømningsveier
- > Talevarsling
- > Termografering
- > Vanntåke
- > Varmesøkende kamera
- > Vinduer
- > Åndedrettsvern
- > Andre

ANNONSERE

BRANN & SIKKERHET Nr. 2 2020

Materiellfrist 18. mars 2020

Utgivelse 24. april 2020

Kontakt Kine Holm, A2media, tlf. 958 94 913

UTGIVELSESPPLAN 2020

Nr.	Materiellfrist	Utgivelse
1	16.01.20	14.02.20
2	18.03.20	24.04.20
3	12.05.20	12.06.20
4	13.08.20	11.09.20
5	01.10.20	30.10.20
6	12.11.20	11.12.20

Brannalarmanlegg

BRANNVARSLING for boliger, hytter, næring og landbruk
ICAS AS, Grini Næringspark 15, 1361 Østerås
tlf. 67 16 41 50 / salg@icas.no
www.icas.no

Lufteventiler med brannmotstand

Lufteventiler med momentan brannstopp

Securo AS | Neptunveien 6 | 7652 Verdal
Tlf. 99 41 90 00 | post@securo.no | www.securo.no

Brannalarmanlegg og installatører

Elektro Nettverk

- FG 760 – godkjent foretak for prosjektering, kontroll og installasjon av brannalarmanlegg
- Autorisert elektroentreprenør Gr.L
- Post og Telesystemer ENA 5558

Agmund Bolts vei 57, 0664 Oslo
tlf. 22 07 85 30 / post@ens.no

www.ens.no

Vanntåke og brannslukkearbeid

Ledende leverandør av høytrykk vanntåke slukkeanlegg, mobile og stasjonære løsninger

Tlf. 331 40 020
E-post: vekos@vekos.no

www.vekos.no

Vekos AS
Skreppstadveien 50, 3261 Larvik

Leverandør av
sprinklerutstyr
sprinklerpumper
sprinklervanntanker
www.sprinklerteknikk.no

KSB Norge AS, Postboks 603, 1401 Ski
tlf. 96 900 900 / firmapost@ksb.com
www.ksbnorge.no

Postboks 235 Økern, 0510 Oslo
Brobekkveien 80, 0582 Oslo
tlf. 23 17 22 80 / service@ramcopumper.no
www.ramcopumper.no

GROVE KNUTSEN

Grove Knutsen er en av Norges ledende leverandører av brann og industrivernutstyr. Vi lagerfører bl.a. slangetromler, slanger, stendere, kuplinger og grenrør. Alle våre produkter har høy kvalitet og lang holdbarhet.

VI KAN BRANN OG VANN
Se mer på groveknutsen.no

SCHIEDEL

Vi leverer peisovner, peisinnsetser og tilbehør
Schiedel Skorsteiner AS
Postboks 333, 1471 Lørenskog
tlf. +47 21 05 92 00
www.schiedel.no

**NÅR
HVERT
SEKUND
TELLER**

JOCKEL NORGE
Leverandør av Brannvernmateriell
www.jockel.no

ESCAPE SYSTEM AS
...bistår deg - for din sikkerhet skyld
www.escape-system.no

Vi leverer brannrulleporter, brann-/røygardiner og røykluker
tlf. 69 21 71 00
www.haby.no

Brannalarm for byggeprosjekter

Brannalarm under byggeperiode fra Elotec på Gardermoen

Designet og illustrert av Nordic Office of Architecture

Økt fokus på brannsikkerhet i byggefasen.
Trådløse brannalarmssystemer fra Elotec gir deg nødvendig fleksibilitet.

Løsninger fra Elotec er blant annet brukt ved:

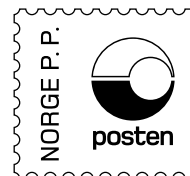
- Den norske opera og ballett
- Campus Ås
- Bergen Lufthavn Flesland
- Hotell Britannia

Kontakt oss: **72 42 49 00 / info@elotec.no**

Les mer: www.elotec.no

PRIORITY

Til alle dere som viser dugnadsånd for å
ivareta brannsikkerheten i en krisetid:

Tusen takk!

Norsk
brannvernforening